

POSTANOWIENIE

Dnia 28 kwietnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriło (przewodniczący)

SSN Jolanta Frańczak (sprawozdawca)

SSN Zbigniew Hajn

w sprawie z odwołania J. F.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w Ł.
o ustalenie kapitału początkowego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 28 kwietnia 2016 r.,
zażalenia ubezpieczonej na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 14 września 2015 r., sygn. akt III AUa [...],

odrzuca zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w [...] postanowieniem z dnia 14 września 2015 r. w sprawie o wysokość kapitału początkowego odrzucił zażalenie ubezpieczonej J. F. na postanowienie tego Sądu z dnia 6 lipca 2015 r., którym odrzucono wniosek ubezpieczonej o doręczenie wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 9 czerwca 2015 r., III AUa [...], z uzasadnieniem.

Sąd Apelacyjny w pierwszej kolejności podniósł, że zgodnie z art. 394¹ § 2 k.p.c. w sprawach, w których przysługuje skarga kasacyjna, zażalenie przysługuje także na postanowienie sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie, z wyjątkiem postanowień, o których mowa w art. 398¹, a także postanowień

wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji. Rozpoznawana sprawa dotyczy wysokości kapitału początkowego ustalonego ubezpieczonej decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziału w Ł. z dnia 20 grudnia 2012 r. A zatem jest to sprawa majątkowa, w której dopuszczalność skargi kasacyjnej w myśl art. 398² § 1 k.p.c. uzależniona jest od wartości przedmiotu zaskarżenia, która w sprawach zakresu ubezpieczeń społecznych nie może być niższa niż 10.000 zł. Wobec tego wskazana przez pełnomocnika ubezpieczonej wartość przedmiotu zaskarżenia w kwocie 6.636 zł powoduje, że skarga kasacyjna jest niedopuszczalna. W rezultacie, z uwagi na niedopuszczalność skargi kasacyjnej, wykluczone jest zażalenie na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 6 lipca 2015 r. odrzucające wniosek ubezpieczonej o doręczenie wyroku z uzasadnieniem.

Od postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 14 września 2015 r., zażalenie wniosła ubezpieczona, zarzucając naruszenie przepisów postępowania mające znaczenie dla rozstrzygnięcia, a mianowicie art. 370 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. w związku z art. 394¹ § 2 k.p.c. oraz art. 398² § 1 k.p.c. przez niezasadne odrzucenie zażalenia na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 6 lipca 2015 r. z uwagi na fakt, iż skarga kasacyjna w niniejszej sprawie jest niedopuszczalna ze względu na wartość przedmiotu sporu. W ocenie skarżącej skarga kasacyjna jest dopuszczalna w razie podniesienia zarzutów naruszenia zasad kapitału początkowego, niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia. Powyższe stanowisko wynika z wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2004 r., II UK 294/03 (OSNP 2004 nr 22, poz. 391).

Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i rozpoznanie sprawy oraz zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie podlega odrzuceniu. Zgodnie z art. 394¹ k.p.c. zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje na postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające skargę kasacyjną oraz na postanowienie sądu drugiej lub pierwszej instancji

odrzucające skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia (§ 1). Zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje także w razie uchylenia przez sąd drugiej instancji wyroku sądu pierwszej instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania (§ 1¹). W sprawach, w których przysługuje skarga kasacyjna, zażalenie przysługuje także na postanowienie sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie, z wyjątkiem postanowień, o których mowa w art. 398¹, a także postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji (§ 2).

Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 5 lutego 2015 r., V CZ 107/14 (LEX nr 1652412) stwierdził, że z art. 394¹ § 2 k.p.c. wynika, iż zażalenie do Sądu Najwyższego na postanowienie sądu drugiej instancji ma charakter wyjątkowy, zostało bowiem dopuszczone wyłącznie na wydane w „sprawach kasacyjnych” postanowienia kończące postępowanie w sprawie, z wyraźnym wyłączeniem postanowień, o których mowa w art. 398¹ k.p.c., a także postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji.

Wbrew odmiennemu twierdzeniu skarżącej sprawa o wysokość kapitału początkowego, jako sprawa z zakresu ubezpieczeń społecznych, nie została wymieniona wśród spraw, w których skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia. Ich zamknięty katalog został określony w przepisie art. 398² § 1 zdanie drugie k.p.c., a przepis ten został wprowadzony później niż uregulowania o kapitale początkowym zawarte w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 748 ze zm.). Oczywiście jest, że wobec kolejności regulacji, gdyby intencją ustawodawcy było takie uregulowanie, znalazłoby się ono w wymienionym przepisie (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 27 lutego 2007 r., II UZ 67/06, OSNP 2008 nr 9-10, poz. 151; z dnia 5 sierpnia 2009 r., II UZ 28/09, OSNP 2011 nr 7-8, poz. 113; z dnia 6 października 2009 r., II UZ 31/2009, LEX nr 583823; z dnia 20 stycznia 2011 r., II UZ 38/10, LEX nr 786803; z dnia 5 lutego 2013 r., II UK 268/12, LEX nr 1618814). Oznacza to, że odosobniony jest pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 21 kwietnia 2004 r., II UK 294/03, na który powołuje się skarżąca, że w sprawie o ustalenie kapitału początkowego kasacja (skarga kasacyjna) jest

dopuszczalna niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia, jeżeli jej zarzuty dotyczą zasad ustalania tego kapitału. Nie ulega zatem wątpliwości, że sprawa o wysokość kapitału początkowego jest sprawą o prawa majątkowe, w której o dopuszczalności skargi kasacyjnej decyduje wartość przedmiotu zaskarżenia.

Sumując powyższe, prawidłowo przyjął Sąd Apelacyjny, że wskazanie w sprawie o ustalenie wysokości kapitału początkowego wartości przedmiotu zaskarżenia w kwocie 6.636 zł powoduje, że zgodnie z art. 398² § 1 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna, ponieważ przysługuje tylko wówczas, gdy wartość spornego prawa nie jest niższa niż 10.000 zł. W rezultacie nie przysługuje też zażalenie do Sądu Najwyższego na postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające zażalenie na postanowienie, którym odrzucono wniosek o doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem. Wyliczenie postanowień, na które przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego jest bowiem wyczerpujące (art. 394¹ § 1 i 2 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na zasadzie art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. oraz art 370 k.p.c. i 373 k.p.c. orzekł jak w sentencji postanowienia.